

Surinder Singh v. Rajinder Kaur (Dhillon, J.)

ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਅਪਰਾਧੀ

ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਿੱਲੋ ਜੇ.

ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ- ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ- ਜਵਾਬਦਾਰ।

1971 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 600।

8 ਨਵੰਬਰ 1971 ਈ.

ਦਾਜ਼ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ (1961 ਦਾ XXVIII)—ਸੈਕਸ਼ਨ 6 —ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਜ਼ਾਬਤਾ (1898 ਦਾ ਐਕਟ ਨੰ. V)- ਧਾਰਾ 181(2) — ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਜ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਸ ਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਮਿਆਦ—ਕੀ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਜ਼ੁਰਮ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ—ਵਿਆਹ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਦਾਜ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ—ਉਸ ਸਥਾਨ ਦਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ—ਕੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ।

ਦਹੇਜ਼ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਵਿਚ, ਦਾਜ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਪਤਨੀ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਟਰੱਸਟ ਵਿਚ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਦਾਜ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਲਈ ਪਤੀ ਕੋਲ ਇੱਕ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਉਸਨੂੰ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਜਾਂ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਸਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 181(2) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਗਲਤ ਵਿਨਿਯਮ ਜਾਂ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸਥਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਜੋ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਜ਼ੁਰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਿਆਹ ਦੀ ਰਸਮ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਦਾਜ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਪਤੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਉਸ ਸਥਾਨ ਦੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ ੩)

10 ਜੂਨ, 1971 ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਜਗਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਜਲੰਧਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਸੇਧ ਲਈ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 435/439 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ। ਸ੍ਰੀ ਟੀ.ਐੱਨ. ਗੁਪਤਾ, ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਜਲੰਧਰ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਮਿਤੀ. 22 ਜਨਵਰੀ, 1971 ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਵਕੀਲ ਆਰ.ਕੇ.

ਐਚ.ਐਸ ਸੰਘਾ। ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸੁਖਦੇਵ ਖੰਨਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਪੰਜਾਬ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਡਾ .

ਨਿਰਣਾ

ਵਿੱਲੋ, ਜੇ.—(1) ਦਾਜ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਪਤਨੀ ਵੱਲੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ 14 ਅਕਤੂਬਰ, 1969 ਨੂੰ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੈਰਾ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਰਕਮ 3 ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਸੂਚੀ 'ਏ' ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਲੇਖਾਂ ਦੀ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਦਾਜ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। 14 ਮਈ, 1970 ਨੂੰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਤੋਂ ਜਵਾਬ ਦਾ ਡੈਟ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦਾਜ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਧਾਰਾਵਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਦਾਜ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ।

(2) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਡੀ. ਛਿੱਬਰ ਦੀ ਇਕੋ-ਇਕ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ - ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਤੱਥਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 14 ਮਈ, 1970 ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਰਨਾਲ ਦੇ ਸ਼ਾਹਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇ ਦਾਜ ਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਸ਼ਾਹਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਫੈਸਲਾ ਸਿਰਫ ਉਥੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੋਲ ਹੋਵੇਗਾ, ਨਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੋਲ। ਅਦਾਲਤ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਹੋਈ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਬਨਾਮ ਕਾਸ਼ੀ ਰਾਮ ਮਹਿਤਾ, (1), ਅਤੇ ਹੁਸੈਨ ਬਖਸ਼ ਬਨਾਮ ਖੁਦਾ ਬਖਸ਼, (2) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਕੇਸ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਹੁਸੈਨ ਬਖਸ਼ ਦੇ ਕੇਸ (2) (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੋਮਿਸਰੀ ਨੋਟ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਸਨੇ

(1) 56 (1934) ILR ਇਲਾਹਾਬਾਦ 1047.

(2) ਏਆਈਆਰ 1937 ਲਾਹੌਰ 85

Surinder Singh v. Rajinder Kaur (Dhillon, J.)

(3) ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਰਕਮ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 403 ਅਧੀਨ ਜੁਰਮ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, *ਕਾਸ਼ੀ ਰਾਮ ਮਹਿਤਾ ਦੇ ਕੇਸ* (1) (*ਸੁਪਰਾ*) ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 179 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(4) ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦਹੇਜ਼ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ: -

“6. ਦਾਜ ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ-

ਆਈ

- (1) ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਦਾਜ ਔਰਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸਨੂੰ ਔਰਤ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ-
  - (a) ਜੇਕਰ ਦਾਜ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਵਿਆਹ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ; ਜਾਂ
  - (b) ਜੇਕਰ ਦਾਜ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ; ਜਾਂ
  - (c) ਜੇਕਰ ਦਾਜ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਔਰਤ ਅਠਾਰਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਾਬਾਲਗ ਸੀ; ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਬਕਾਇਆ, ਇਸ ਨੂੰ ਔਰਤ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਟਰੱਸਟ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇਗਾ।
- (2) ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਿਸੇ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਲਈ ਸੀਮਿਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਉਸ ਨੂੰ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ, ਜਾਂ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ; ਪਰ ਅਜਿਹੀ ਸਜ਼ਾ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਦੁਆਰਾ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ।
- (3) ਜਿੱਥੇ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਔਰਤ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਵਾਰਸ

i

Surinder Singh v. Rajinder Kaur (Dhillon, J.)

ਔਰਤ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਇਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗੀ।

(4) ਧਾਰਾ 3 ਜਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੇ ਪ੍ਰੋ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਜ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਦਾਜ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਔਰਤ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਟਰੱਸਟ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾਜ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕੋਲ ਇੱਕ ਸਾਲ ਲਈ ਟਰੱਸਟ ਵਜੋਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਬੀਤਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਧਾਰਾ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ, ਇਕ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਨਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਇਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ, ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। ਦਹੇਜ਼ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 181(2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਅਪਰਾਧ • ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਸਥਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਜੋ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ, ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸੈਕਸ਼ਨ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਮਕਾਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਕਿੱਥੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਦੋਸ਼ ਸਹੀ ਹਨ, ਤਾਂ ਦਾਜ ਦੀ ਰਕਮ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਆਹ ਸਮੇਂ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣਾ ਵਿਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(5) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੂੰ ਲੈਣਦਾਰ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਦਾ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 181(2) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ।

(6) ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਬੀ. ਐੱਸ. ਜੀ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ